

Förstärkta samarbetsamtal

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2012/13:189 Förstärkta samarbetsamtal.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås att kommuner ska vara skyldiga att ge föräldrar möjlighet att i samarbetsamtal ta upp frågor som gäller barnets försörjning.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag och föreslår att riksdagen antar det.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Förstärkta samarbetsamtal	5
Propositionen	5
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Förstärkta samarbetsamtal

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453). Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:189.

Stockholm den 7 november 2013

På socialutskottets vägnar

Anders W Jonsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders W Jonsson (C), Lena Hallengren (S), Saila Quicklund (M), Margareta B Kjellin (M), Christer Engelhardt (S), Helena Bouveng (M), Ann Arleklo (S), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Maria Lundqvist-Brömster (FP), Catharina Bråkenhielm (S), Agneta Luttröpp (MP), Anders Andersson (KD), Per Ramhorn (SD), Rossana Dinamarca (V), Roza Güclü Hedin (S) och Karin Östring Bergman (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2012/13:189 Förstärkta samarbetsamtal. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslaget i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att kommuner ska vara skyldiga att ge föräldrar möjlighet att i samarbetsamtal ta upp frågor som gäller barnets försörjning.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottets överväganden

Förstärkta samarbetsamtal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Bakgrund

Avsikten med samarbetsamtal är att föräldrar ska bli eniga i frågor som rör ett barns vårdnad, boende och umgänge i samband med eller efter en separation. Samarbetsamtal kan genomföras på begäran av den ena eller båda föräldrarna eller initieras av allmän domstol. Kommunerna ansvarar enligt socialtjänstlagen (2001:453) för att föräldrar erbjuds samarbetsamtal i dessa frågor. Det finns i nuläget inte något som hindrar att frågor om barnets försörjning tas upp vid samarbetsamtalen om detta bedöms som lämpligt.

Kommunerna kan genom samarbetsamtalen bistå föräldrar att träffa avtal om vårdnad, boende och umgänge. För att sådana avtal ska bli juridiskt bindande och verkställbara måste de godkännas av socialnämnden. Motsvarande skyldighet att bistå föräldrar att komma överens i frågor om barnets försörjning eller att träffa avtal om underhåll till barn finns inte. Det finns dock inget som uttryckligen hindrar att kommunerna också bistår föräldrar med att upprätta avtal om underhållsbidrag.

Förstärkning av innehållet i samarbetsamtalen

Att behandla frågor om försörjningsansvar för barnet i anslutning till frågor om vårdnad, boende och umgänge torde, enligt regeringen, förbättra föräldrarnas förutsättningar att nå samförstånd och kunna fatta väl genomtänkta beslut i dessa frågor samt bidra till att även de ekonomiska frågorna diskuteras utifrån vad som är bäst för barnet. En helhetssyn på barnets situation och vad som ingår i föräldraansvaret kan endast uppnås om också föräldrarnas gemensamma försörjningsansvar uppmärksammas och behandlas under samtalen. Regeringens bedömning är därför att frågor som gäller barnets försörjning bör behandlas inom ramen för samarbetsamtalen. Regeringen föreslår således att kommunerna ska vara skyldiga att sörja för att föräldrar kan erbjudas att i samarbetsamtal ta upp frågor som gäller barnets försörjning. Förslaget innebär ingen skyldighet att ta upp sådana frågor om föräldrarna inte önskar diskutera dessa.

Det är enligt regeringen viktigt att understryka att även de samarbetsamtal som gäller barnets försörjning har till mål att föräldrarna ska nå samförståndslösningar. De ska vid samtalet kunna få övergripande information och kunskap gällande barnets försörjning, vilket innefattar frågor om barnets kostnader, föräldrarnas gemensamma försörjningsansvar samt tillgången till olika familjeekonomiska stöd och annan befintlig rådgivning som föräldrar kan hänvisas till för fördjupat stöd. Förslaget att förstärka samarbetsamtalen till att även omfatta frågor som gäller barns försörjning innebär dock inte någon skyldighet för kommunen att bistå med att upprätta avtal om underhållsbidrag.

Samarbetsamtalen kan leda till att ett avtal om vårdnad, boende och umgänge träffas mellan föräldrarna. Avtalet måste vara skriftligt och godkänt av socialnämnden för att gälla och bli verkställbart. Samtalen kan också resultera i en överenskommelse mellan föräldrarna som gäller dem emellan, men som inte kan läggas till grund för verkställighet. Det finns dock inget som hindrar att föräldrarna kommer överens även om andra frågor. En sådan överenskommelse kan biläggas ett avtal om vårdnad, boende, umgänge och resekostnader vid umgänge. Regeringen konstaterar att det inte finns något som hindrar att detsamma görs också med en eventuell överenskommelse om frågor som gäller barnets försörjning.

Om samarbetsamtalen har resulterat i att föräldrarna när enighet bör de erbjudas en tid för ett uppföljningssamtal för att följa upp om överenskommelsen fungerar och är till barnets bästa eller om någon ändring behövs. En sådan uppföljning bör kommunerna göra redan i dag, i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2012:4). Regeringen konstaterar att en sådan uppföljning självfallet även kan innefatta frågor som gäller barnets försörjning och om det finns anledning att göra några förändringar även i denna del.

Regeringen gör bedömningen att de sekretessbestämmelser som i dag kan tillämpas i förhållande till uppgifter som lämnas vid samarbetsamtal även täcker in frågor om barns försörjning.

Övrigt

Regeringen gör bedömningen att kommunerna bör intensifiera sina informationsinsatser och lyfta fram möjligheterna till stöd och hjälp i samband med separation och vid särlevnad. Som ett komplement till detta bör Socialstyrelsen få i uppdrag att ta fram information om samarbetsamtal och sprida den.

Enligt regeringen bör Socialstyrelsen även få i uppdrag att i samråd med Försäkringskassan och Konsumentverket ta fram ett utbildningsmaterial som kan erbjudas kommunerna för att kompetensutveckla personal i frågor som gäller barns försörjning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar propositionen som innehåller förslag som innebär att kommunerna får en skyldighet att sörja för att föräldrar kan erbjudas att, förutom frågor som gäller vårdnad, boende och umgänge, i samarbetsamtal även ta upp frågor som gäller barnets försörjning.

Utskottet ställer sig bakom regeringens lagförslag och föreslår att riksdagen antar det.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:189 Förstärkta samarbetsamtal:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***5 kap.****3 §¹**

Kommunen *skall* sörja för
– att föräldrar kan erbjudas samtal under sakkunnig ledning i syfte att nå enighet i frågor som gäller vårdnad, boende *och* umgänge (samarbetssamtal) *samt*

– att föräldrar får hjälp att träffa avtal enligt 6 kap. 6 §, 14 a § andra stycket eller 15 a § tredje stycket föräldrabalken.

Kommunen *skall* sörja för att familjerådgivning genom kommunens försorg eller annars genom lämplig yrkesmässig rådgivare kan erbjudas dem som begär det.

Med familjerådgivning avses i denna lag en verksamhet som består i samtal med syfte att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och familjer.

Kommunen *ska* sörja för

1. att föräldrar kan erbjudas samtal under sakkunnig ledning i syfte att nå enighet i frågor som gäller vårdnad, boende, umgänge *och frågor som gäller barnets försörjning* (samarbetssamtal), *och*

2. att föräldrar får hjälp att träffa avtal enligt 6 kap. 6 §, 14 a § andra stycket eller 15 a § tredje stycket föräldrabalken.

Kommunen *ska* sörja för att familjerådgivning genom kommunens försorg eller annars genom lämplig yrkesmässig rådgivare kan erbjudas dem som begär det.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

¹ Senaste lydelse 2006:463.